

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKER OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел.: (044) 462-51-902, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel. +380 (44) 205-74-51E-mail: sekr.osvita@gmail.com Website: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок: UA263223130000026002010078760 в АТ «Укресімбанк» (м. Київ), КОД ЄДРПОУ: 02605316

17.09.2024 № 02-7/443

Спільний представницький орган
об'єднань профспілок

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України розглянув проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», реєстраційний № 12000 від 14.09.2024, схвалений Кабінетом Міністрів України та поданий на розгляд Верховної Ради України, та розраховує на внесення СПО пропозицій до Верховної Ради України для їх опрацювання народними депутатами України, які полягають у наступному.

Видатки на освіту мають бути передбачені у проекті Державного бюджету на 2025 рік у обсягах, що законодавчо визначені статтею 78 Закону України «Про освіту», а саме не менше 7% ВВП.

Відповідно до постанови КМУ від 28.06.2024 № 780 обсяги ВВП на 2025 рік прогнозуються на рівні 8 466,3 млрд грн. Таким чином видатки на освіту мають становити не менше 592,6 млрд грн.

На 2024 рік видатки на освіту прогнозувалися на рівні 392 млрд грн, що становило 5% від обсягу ВВП, який розраховувався на рівні 7 824,8 млрд грн. Тобто зростання ВВП проти поточного року очікується на рівні 8,2%.

Натомість, як засвідчують розрахунки до проекту, видатки зведеного державного та місцевих бюджетів на галузь освіти закладено на рівні 373 363 530,4 тис грн, що становить лише 4,4% від ВВП, та є нижчим навіть проти 2024 року.

Обсяги освітньої субвенції, що необхідні на виплату заробітної плати педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти на 2025 рік, враховано в обсязі 103 162,3 млн грн, тобто на рівні 2024 року без урахування забезпечення законодавчих гарантій щодо рівня посадових окладів педагогічних працівників, гарантованого статтею 61 Закону України «Про освіту». На сьогодні найнижчий посадовий оклад педагогічного працівника становить лише 6080 грн проти гарантованих 24 000 грн, в умовах запланованого на 2025 рік розміру мінімальної заробітної плати 8000 грн. Тож сьогоднішній розмір посадового окладу педагогічного працівника, що встановлюється на рівні 9 тарифного розряду, на 17920 грн або у 3,9 рази менший від законодавчо гарантованого.

Тому при доопрацюванні законопроекту мають бути закладені видатки освітньої субвенції у обсязі не менше 322,0 млрд грн, або на 219,0 млрд грн більше порівняно з запланованими, що забезпечить встановлення найнижчого посадового окладу педагогічного працівника на рівні трьох розмірів мінімальної заробітної плати з відповідною їх диференціацією залежно від кваліфікаційної категорії не менше ніж на 10%.

З огляду на гарантії стосовно мінімального розміру посадового окладу науково-педагогічного працівника, а саме - на 25% вище від мінімального, встановленого для педагогічних працівників, що має становити 30 000 грн проти чинних 9150 грн, мають бути збільшені видатки на оплату праці науково-педагогічних працівників щонайменше у 2 рази.

Відповідного збільшення більше ніж у 2 рази вимагають видатки місцевих та

державного бюджетів, необхідні на реалізацію статті 61 Закону України «Про освіту» стосовно оплати праці педагогічних працівників закладів дошкільної, позашкільної, професійно-технічної (професійної), фахової передвищої, вищої освіти.

Потребує вилучення норма статті 26 проекту щодо розподілу освітньої субвенції та субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами між місцевими бюджетами Кабінетом Міністрів України. Відповідно до частини другої статті 103-2 і частини третьої статті 103-3 Бюджетного кодексу України обсяги зазначених субвенцій затверджуються у законі про Державний бюджет України окремо для обласних бюджетів і бюджетів місцевого самоврядування. Такий розподіл повинен бути затверджений у додатку 5, як це щорічно відбувалося, окрім 2023 року.

Неприпустимими вважаємо наміри зупинити на 2025 рік дію абзацу третього частини першої статті 57-1 Закону України «Про освіту» в частині збереження середнього заробітку працівникам закладів та установ освіти, наукових установ, абзаців першого - п'ятого частини другої статті 61 Закону України «Про освіту», абзацу першого частини другої статті 36 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», що передбачено у пункті 3 Прикінцевих положень проекту.

Аналогічно потребують вилучення з пункту 3 Прикінцевих положень норми про зупинення на 2025 рік положень частини четвертої статті 80 Закону України «Про освіту», а також абзацу 45 частини другої статті 4 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», якими заборонена приватизація державних закладів вищої освіти. У цьому зв'язку також потребує вилучення норма підпункту 11 статті 12 проекту щодо джерел формування спеціального фонду Державного бюджету обсязі 50% надходжень від приватизації майна та об'єктів державних закладів вищої освіти та наукових установ, що реорганізуються.

Тому вважаємо, що потребують іншого обрахунку видатки спеціального фонду Державного бюджету України на 2025 рік.

Потребують збільшення видатки на оплату праці працівників загальних професій для встановлення розміру посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС не нижче фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб для розрахунку розмірів посадових окладів за тарифними розрядами.

Потребують збільшення видатки додаткової дотації місцевим бюджетам на покриття поточних витрат загальноосвітніх навчальних закладів, включаючи потребу на оплату праці непедагогічних працівників, у обсягах, необхідних для забезпечення створення належних умов для здобуття учнями якісної загальної середньої освіти, незалежно від місця їх проживання, відповідно до статті 9 та статті 103-6 Бюджетного кодексу України.

Обсяги фінансового забезпечення підготовки фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів на умовах державного замовлення у закладах вищої освіти, а також підготовки фахівців закладами фахової передвищої освіти, що є структурними підрозділами та відокремленими структурними підрозділами закладів вищої освіти, які не мають статусу юридичної особи, мають відповідати вимогам статті 87 Бюджетного кодексу України та статті 72 Закону України «Про вищу освіту».

Потребують збільшення обсяги стипендіального фонду, необхідні для виплати стипендії студентам денної форми здобуття освіти, які навчаються за державним

замовленням, у діапазоні від 40 до 45% від їх фактичної кількості, а також учням закладів професійно-технічної освіти в розмірі, не нижчому від прожиткового мінімуму, відповідно до статті 53 Закону України «Про освіту», статті 62 Закону України «Про вищу освіту», статті 54 Закону України «Про фахову передвищу освіту», статті 17 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії».

Розмір мінімальної заробітної плати має бути встановлений на рівні, що забезпечить достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло, як це гарантовано статтею 48 Конституції України. За міжнародними оцінками рівень мінімальної зарплати повинен складати близько 50 відсотків середньої заробітної плати у галузях економіки. Підтримуємо пропозиції Федерації профспілок України щодо встановлення з 1 січня 2025 року мінімальної заробітної плати в розмірі 10905 грн.

Стосовно зупинення законом «Про Державний бюджет» окремих норм інших Законів України, то Конституційний Суд України у Рішеннях від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007 та від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008 зазначає, що закон про Державний бюджет України як правовий акт, чітко зумовлений поняттям бюджету як плану формування та використання фінансових ресурсів, має особливий предмет регулювання, відмінний від інших законів України - він стосується виключно встановлення доходів та видатків держави на загальносуспільні потреби. Тому цим законом не можуть вноситися зміни, зупинятися дія чинних законів України, а також встановлюватися інше (додаткове) правове регулювання відносин, що є предметом інших законів України (абзац шостий пункту 4 мотивувальної частини Рішення № 6-рп/2007). Законом про Держбюджет не можна вносити зміни до інших законів, зупиняти їх дію чи скасовувати їх, оскільки з об'єктивних причин це створює протиріччя у законодавстві, і як наслідок - скасування та обмеження прав і свобод людини і громадянина. У разі необхідності зупинення дії законів, внесення до них змін і доповнень, визнання їх нечинними мають використовуватися окремі закони (абзаци третій, четвертий підпункту 5.4 пункту 5 мотивувальної частини Рішення № 10-рп/2008).

ЦК Профспілки вважає, що проєкт Державного бюджету України на 2025 рік, реєстраційний № 12000 від 14.09.2024, має бути скерований Верховною Радою України до Кабінету Міністрів України для його доопрацювання з урахуванням зазначених вище пропозицій та зауважень.

Голова Профспілки

Георгій Труханов